

POCO NAM DZIEDZICTWO KULTUROWE?

MATERIAŁY DO DEBATY MŁODZIEŻOWEJ

WHY DO WE NEED CULTURAL HERITAGE?

MATERIALS FOR YOUTH DEBATE

PO CO NAM
DZIEDZICTWO
KULTUROWE?

MATERIAŁY DO DEBATY MŁODZIEŻOWEJ

WHY DO WE NEED
CULTURAL
HERITAGE?

MATERIALS FOR YOUTH DEBATE

Autor / Author

Radosław Czekan

Redakcja / Editor

Konrad Kiljan

Gabriela Manista

Maria Hałasa

Konsultacja merytoryczna / Substantive consultation

Marta Cyran

Małgorzata Siedlaczek

Materiały dodatkowe

<https://zamek-lublin.pl/materiały-dodatkowe-debata-mlodziejowa/>

Muzeum Narodowe w Lublinie / National Museum in Lublin

Lublin, 2023

SPIS TREŚCI

Dlaczego warto debatować?	4
Zasady debat w formacie Schools	4
Kto bierze udział w debacie i jaką ma rolę?	5
Szczegółowe role mówców i mówczyń	6
Najlepsze praktyki w argumentacji i kontrargumentacji	7
Warto inwestować w lokalne stanowiska archeologiczne	10
Archeologia powinna być nieodłącznym elementem każdej lekcji historii	13
Digitalizacja zabytków powoduje więcej dobrego niż złego	15
Obiekty dziedzictwa kulturowego powinny być prezentowane tam skąd pochodzą	18
Why debate?	21
Structure and rules of the Schools Debate Format	21
Speaking order and speaker roles	22
Speaker roles in details	23
Best practices in argumentation and counter-argumentation	24
It is worth investing in local archaeological sites	27
Archaeology should be an integral part of all history classes	29
Digitization of exhibits causes more good than bad	32
Cultural heritage objects should be displayed where they come from	34

DLACZEGO WARTO DEBATOWAĆ?

Debatowanie otwiera głowy, otwiera na ludzi i otwiera na idee. W systemie edukacji nastawionym na przyjmowanie i zapamiętywanie informacji debaty dają uczniom unikalną możliwość zabrania głosu i wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce oraz poznania innych punktów widzenia. Dzięki określonym zasadom i strukturze debaty, wszystko dzieje się bardzo dynamicznie. Rywalizacja na argumenty i kontrargumenty sprawia, że serce bije szybciej, przeżywamy emocje nie tylko podczas samej debaty, ale też godziny i dni po niej. Koniec debaty to dopiero początek pasjonującej i ekscytującej eksploracji idei, na które wcześniej sami nie wpadliśmy.

Z perspektywy ucznia debatowanie to rzadka okazja do rozwoju tak wielu obszarów jednocześnie: radzenia sobie ze stresem, pracy w zespole, krytycznego myślenia, wystąpień publicznych, produktywnego spierania się, czy analizy źródeł.

Niniejsza broszura ma za zadanie przeprowadzić początkującą jak i doświadczoną osobę przez zasady debatowania, proces szukania argumentów i sposoby ich rozwijania. Podane treści nie wyczerpują bogatego tematu i nie ograniczają niezależnego i kreatywnego podejścia do proponowanych tez. Uczniowie powinni traktować je jako wskazówki i inspiracje, a nie jako jedyną słuszną drogę.

Autorzy mają nadzieję, że dzięki tym materiałom debatowanie stanie się proste, przyjemne i pasjonujące.

ZASADY DEBAT W FORMACIE SCHOOLS

Debata w trakcie turnieju odbędzie się w oficjalnym formacie Mistrzostw Świata w Debatowaniu Licealistów. To odbywający się co roku największy turniej na świecie, który gromadzi reprezentacje kilkudziesięciu państw rywalizujących w sztuce argumentacji.

Kto wygrywa debatę?

Debatę wygrywa drużyna, która bardziej przekona sędziego do swojego stanowiska względem podanej tezy.

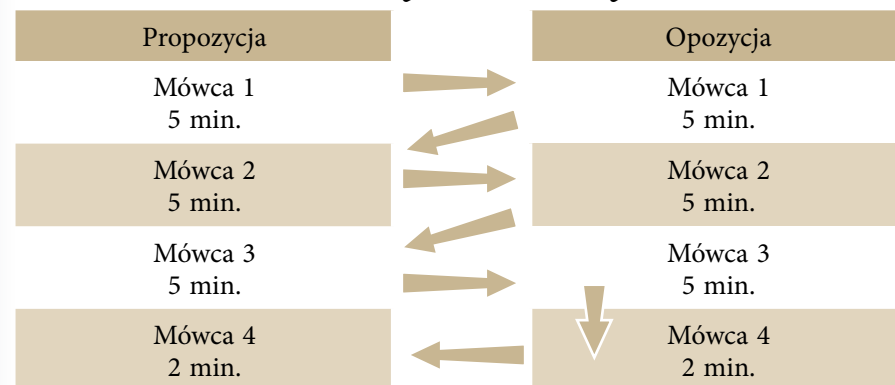
Sędziowie oceniają debatę porównując obie drużyny pod kątem:

1. **Treści (40%)**, czyli tego, **co mówią** w debacie i jak to uzasadniają;
2. **Stylu (40%)**, czyli tego, **jak mówią** w debacie np.: jak modułują głosem podkreślając najważniejsze treści, jak dobierają środki retoryczne, jak podkreślają mową ciała kluczowe przekazy;
3. **Strategii (20%)**, czyli tego **jak wybierają co mówią** w danym momencie np.: czy skupiają się na kluczowych czy pobocznych kwestiach, czy

atakują najlepsze argumenty drugiej strony, czy nieistotne drobnostki, jak zarządzają czasem i rozstrzygają sporne kwestie, czy wypowiedzi nie mają wewnętrznych sprzeczności.

Powyższe obszary są kryteriami oceny branych pod uwagę przez sędziów, ale werdyktu nie wydaje się dodając do siebie oceny cząstkowe czy indywidualne. Ostatecznie werdykt powinien być wydawany holistycznie, uwzględniając wszystkie obszary łącznie pod kątem przekonania do strony tezy w porównaniu do innej drużyny.

KTO BIERZE UDZIAŁ W DEBACIE I JAKĄ MA ROLĘ?

Podczas mów od 1 do 3 (bez mów końcowych) przeciwna drużyna może proponować pytania lub informacje przez podniesienie ręki. Osoba mówiąca może przyjąć lub odrzucić pytanie. Najlepiej przyjąć 1-2 pytania po przedstawieniu najważniejszych części mowy.

0-1 min.	1-4 min.	4-5 min.
Czas chroniony (zakaz pytań)	Przeciwnicy mogą proponować pytania	Czas chroniony (zakaz pytań)

Czas na pytanie: max. 15 s.

Dobra praktyka: Zanim zaproponujesz pytanie, zapisz je na kartce. Im krótsze, tym lepsze. Unikaj rozbudowanych wstępów, podwójnych zaprzeczeń czy skomplikowanego języka.

SZCZEGÓŁOWE ROLE MÓWCÓW I MÓWCZYŃ

Propozycja

Mówca 1

- **Określa zakres debaty** (np.: definiując niejednoznaczne pojęcia, podając przykłady)
- **Precyzuje stanowisko** Propozycji
- **Wskazuje główne 2-3 linie** argumentacji Propozycji
- **Wprowadza i uzasadnia 1-2 najważniejsze argumenty**

Opozycja

Mówca 1

- Przyjmuje bądź krytykuje z uzasadnieniem przedstawiony zakres debaty
- Precyzuje stanowisko Opozycji
- **Atakuje najmocniejsze argumenty** Propozycji
- **Wskazuje główne 2-3 linie** argumentacji Opozycji
- **Wprowadza i uzasadnia 1-2 najważniejsze argumenty**

Mówca 2

- **Broni i uzupełnia stanowisko** oraz argumentację Propozycji
- **Krytykuje stanowisko** Opozycji oraz zbija argumentację
- **Wprowadza i uzasadnia 1-2 nowe argumenty**

Mówca 2

- **Broni i uzupełnia stanowisko** oraz argumentację Opozycji
- **Krytykuje stanowisko** Propozycji oraz zbija argumentację
- **Wprowadza i uzasadnia 1-2 nowe argumenty**

Mówca 3

- **Kontrargumentuje** – odpowiada na argumenty drugiej strony z poprzednich mów
- **Dodaje nowe uzasadnienia**, informacje i przykłady do już podanych argumentów

Mówca 3

- **Kontrargumentuje** – odpowiada na argumenty drugiej strony z poprzednich mów
- **Dodaje nowe uzasadnienia**, informacje i przykłady do już podanych argumentów

Mówca 4

- **Porównuje najważniejszą argumentację** obu stron uzasadniając zwycięstwo swojej drużyny

Mówca 4

- **Porównuje najważniejszą argumentację** obu stron uzasadniając zwycięstwo swojej drużyny

NAJLEPSZE PRAKTYKI W ARGUMENTACJI I KONTRARGUMENTACJI

I. Przygotuj się efektywnie do debaty.

Właściwe przygotowanie to połowa sukcesu. W trakcie przygotowań:

- zacznij od luźnej dyskusji w zespole o temacie oraz kreatywnej burzy mózgów;
- użyj pytań roboczych oraz inspiracji do szukania argumentów podanych w tej broszurze – pozwolą Ci na zdobycie przewagi nad resztą;
- użyj pozostałych materiałów z projektu, żeby uzupełnić wiedzę merytoryczną, poznać przykłady oraz czuć się pewniej w trakcie debaty;
- warto notować efekty swojej pracy, ale jeszcze lepiej jak najwięcej ze sobą debatować;
- korzystaj z pomocy innych osób (uczniów, członków drużyny czy nauczycieli), którzy słuchając Twoich argumentów na próbę, wcielają się w rolę adwokata diabła.

Masz już przygotowaną strategię i argumentację. Możesz je wzmocnić odpowiadając na pytania:

1. **Jakie jest alternatywne stanowisko, którego broni druga strona?** Czy wyklucza się z naszym stanowiskiem? Czy jest oparte na faktach?
2. **Jaki jest najlepszy potencjalny argument drugiej strony?** W jaki sposób odpowiadamy na ten argument? Czy ta odpowiedź daje nam przewagę, czy tylko osłabia argument przeciwny?
3. **Jeżeli obie strony mają trochę racji, to co ma przemawiać za tym, że nasze argumenty są istotniejsze dla rozstrzygnięcia debaty?** Czy nasze argumenty dotyczą ważniejszej zmiany? Czy nasze argumenty dotyczą większej grupy obywateli lub ważniejszej grupy obywateli? Czy argumenty przeciwne są logicznie zależne od prawdziwości naszych argumentów?
4. **Alternatywnie:** Jeżeli sędzia stwierdziłby, że jeden argument Propozycji jest prawdziwy, ale drugi argument Opozycji też jest prawdziwy, to jak uzasadnimy, że nasz argument jest ważniejszy dla rozstrzygnięcia debaty?
5. **Czy i dlaczego nasze argumenty przeważają** nawet przy najbardziej sprzyjającej interpretacji dla argumentów drużyny przeciwnej?
6. **Czy i jak potrafimy wykorzystać wnioski i przykłady drugiej strony,** żeby udowodnić, że tak naprawdę, to te argumenty wspierają naszą stronę?

II. Buduj argumentację w sposób porównawczy.

Argument jest tak mocny, jak ciężko na niego znaleźć sensowne odpowiedzi.

Ale od początku...

Argument to wniosek i jego uzasadnienie, które wspiera lub obala tezę debaty.

Twórz argumenty w 3 krokach:

1. Rozpisz sobie skrótowo argument popierający twoją stronę.

Każdy argument powinien zawierać:

- **Wniosek** – jedno, jasne, konkretne krótkie zdanie pojedyncze;
- **Uzasadnienie** – wnioskowanie, dlaczego wniosek jest prawdziwy i istotny w debacie;
- **Przykłady, historie, analogie**, które obrazują argument.

2. Sprawdź, jakie są najlepsze odpowiedzi na ten argument.

Możesz:

- poprosić inne osoby z drużyny o próbę kontrargumentacji;
- zapytać znajomych, rodzinę czy nauczyciela, jak mogliby skrytykować argument;
- wyszukać przeciwnych punktów widzenia (kontrargumentów) w materiałach.

3. Ulepsz oryginalny argument, by był odporny na te ataki, nawet zanim one padną.

Przykład:

KROK 1

Propozycja argumentuje, a my słuchamy:

(Wniosek) *Stanowiska archeologiczne budują lokalny patriotyzm, ponieważ...*

(Uzasadnienie) *Po pierwsze zwiększają świadomość o naszej tożsamości i pochodzeniu. Po drugie podkreślają wyjątkowość danego terenu.*

(Przykład) *Przykładem jest miasto XYZ, które co roku gromadzi na festynie archeologicznym setki mieszkańców, wzmacniając lokalny patriotyzm.*

KROK 2

Zorientowaliśmy się, że Opozycja może podnieść, że *wiele osób nie ma wiedzy, że na ich terenie są stanowiska archeologiczne, a co za tym idzie, nie kształtują one lokalnego patriotyzmu.*

KROK 3

Teraz ulepszemy nasz argument dodając w uzasadnieniu jeszcze jeden punkt odpowiadający na zarzuty:

Po trzecie, nawet jeśli nie wszyscy mieszkańcy mają w małym palcu wszystkie informacje o lokalnych stanowiskach archeologicznych, to część z nich usłyszy o nich od czasu do czasu w lokalnych mediach, w szkole, na uroczystościach lokalnych. To propagowanie patriotyzmu może być długoterminowe, ale jest skuteczne. Lepsza jest jakaś promocja niż żadna promocja.

Dzięki takiej zmianie nasz argument opiera się oczywistemu atakowi i jest bardziej wiarygodny.

3. Zbijaj najlepszą argumentację drugiej strony rzetelnie, dokładnie i do końca.

Decydując się na to, co będziesz zbijał i w jakiej kolejności zawsze wybieraj najmocniejsze argumenty przeciwnej drużyny jako pierwsze do zbitcia. Nie trać czasu na przejęzyczenia, zupełnie niedopracowane argumenty (np.: nieuzasadnione nawet jednym zdaniem) czy argumenty najłatwiejsze do ataku.

Jak zbijać?

1. Powiedz jednym zdaniem, do czego się odnosisz.
2. Uzasadnij, dlaczego nie zgadzasz się z tym wnioskiem.
3. Powiedz, jaki będzie to miało skutek dla debaty.

Przykład:

1. Propozycja wskazała, że stanowiska archeologiczne budują lokalny patriotyzm.
2. Nie zgadzam się z dwóch powodów:
 - a. Po pierwsze, mało który z mieszkańców potrafi wymienić jakiegokolwiek stanowisko archeologiczne w swoim najbliższym otoczeniu.
 - b. Po drugie archeologia dotyczy tak dawnych czasów, że mało kto już się utożsamia z tak odległą historią.
3. To oznacza, że argument Propozycji jest argumentem życzeniowym. W praktyce to, co twierdzą, nigdy lub prawie nigdy się nie wydarzy. Ten argument nie jest istotny dla rozstrzygnięcia.

Dobre praktyki:

1. Staraj się zbić cały argument, a nie tylko pojedyncze jego przesłanki.
2. Nie tylko udowadniaj, że argument przeciwny jest nieidealny. Jeśli to możliwe, to udowodnij, że jest dokładnie przeciwnie niż mówi druga strona.
3. Czasami warto przyznać rację w jednym obszarze, żeby skupić się na innym – istotniejszym.

4. Przygotuj osobną kartkę do notowania tego, co mówi druga strona i jakie masz pomysły na zbijanie.
5. Na koniec warto powiedzieć, co wynika z naszego zbijania dla debaty np.:
 - a. "Z tego wynika, że ich argument wspiera raczej naszą stronę";
 - b. "Z tego wynika, że ich argument dotyczy zdecydowanej mniejszości przypadków";
 - c. "Z tego wynika, że nawet przy najlepszej interpretacji ich argumentu wciąż jest on mniej wiarygodny od naszego";
 - d. "Z tego wynika, że ich argumenty wzajemnie się wykluczają";
 - e. "Z tego wynika, że w ich argumentacie brakuje uzasadnienia. Na ten moment to tylko spekulowanie".

WARTO INWESTOWAĆ W LOKALNE STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Pytania przygotowujące:

- Jakie znasz lokalne stanowiska archeologiczne?
- Jak często dochodzi na nich do znaczących odkryć? Co to za odkrycia?
- Jakie przyjęć kryterium zwrotu z inwestycji w lokalne stanowiska archeologiczne? Czy finansowe, społeczne, a może większa wiedza jest już wartością samą w sobie? Dlaczego akurat takie?
- Jakie są koszty inwestycji w stanowisko archeologiczne? Jakie inne inwestycje najprawdopodobniej byłyby realizowane za te pieniądze, gdyby nie było lokalnych stanowisk archeologicznych?
- Jak wyglądałyby przykładowe miejscowości, gdyby nigdy nie zainwestowano tam w stanowiska archeologiczne?
- Jakie znasz przykłady sąsiednich obszarów lub miejscowości, gdzie w jednym miejscu zainwestowano w stanowiska archeologiczne, a w drugim nie dokonano tego? Jakie są różnice?
- Jakie grupy mieszkańców korzystają, a jakie tracą na inwestycjach w lokalne stanowiska archeologiczne? Które z nich są ważniejsze? Dlaczego?
- Jakie są długoterminowe, a jakie krótkoterminowe skutki inwestycji w lokalne stanowiska archeologiczne? Które z nich są ważniejsze? Dlaczego?

Fot. 1. Dokumentacja jamy gospodarczej podczas prac wykopaliskowych w Nieszawie-Kolonii, fot. MNwL

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY PROPOZYCJA

1. **(Wniosek)** Odkrycia archeologiczne przynoszą korzyści ekonomiczne lokalnej społeczności.
(Uzasadnienie) Po pierwsze odkrycia są dobrym sposobem stworzenia wizytówki danego regionu. Po drugie przyciągają turystów. Po trzecie mobilizują do prowadzenia związanej z odkryciami działalności gospodarczej lub działalności finansowanej ze środków publicznych.
(Przykład, historia, analogia) Dobrym przykładem jest wykorzystanie odkryć archeologicznych w Masłomęczu czy Biskupinie.
Jak ulepszyć ten argument? Poszukaj odpowiedzi na pytania:
 - W jaki sposób promocja odkryć archeologicznych z danego obszaru przyczynia się do powstania korzyści ekonomicznych? Opisz ten ciąg przyczynowo-skutkowy.
 - Co sprawia, że odkrycia archeologiczne są zauważane i przyciągają inwestorów, turystów czy przedsiębiorców? Opisz ten ciąg przyczynowo-skutkowy.
 - W jaki sposób Masłomęcz czy Biskupin przynoszą korzyści ekonomiczne? Opisz ten ciąg przyczynowo-skutkowy.
2. **(Wniosek)** Lokalne badania archeologiczne promują lokalny patriotyzm.

Jak rozwinąć ten argument? Poszukaj odpowiedzi na pytania:

- Czym jest lokalny patriotyzm? Jakie są inne przykłady skutecznej promocji lokalnego patriotyzmu? Jak się mają do badań i odkryć archeologicznych? Czy jest jakaś analogia?
- Czy budowanie patriotyzmu to proces długoterminowy, czy krótkoterminowy? Jak to wpływa na ocenę inwestycji w stanowiska archeologiczne?
- Jakie znasz przykłady miejsc, które rozbudziły lokalną dumę i patriotyzm dzięki stanowiskom archeologicznym? W czym się objawiał taki patriotyzm? Z czego to wynikało? Opisz ten ciąg przyczynowo-skutkowy.

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY OPOZYCJA

1. **(Wniosek)** Stanowiska archeologiczne szkodzą rozwojowi ekonomicznemu.

(Uzasadnienie) Po pierwsze stanowiska powodują wstrzymanie lub opóźnienia inwestycji budowlanych. Po drugie zabierają cenne publiczne fundusze, które mogłyby być przeznaczone na innowacje. Po trzecie wymagają bardzo wielu kosztów i zaangażowania, a korzyści ekonomiczne są niepewne i oddalone w czasie.

(Przykład, historia, analogia) Przykładem może być szereg problemów przy realizacji inwestycji drogi S19.

Jak ulepszyć ten argument? Poszukaj odpowiedzi na pytania:

- Z czego wynika obowiązek wstrzymania lub ograniczenia prac? Jakie przepisy prawa to regulują?
- Jak długo trwa zazwyczaj taka przerwa? Jakie są przyczyny przedłużających się procedur? Jak wyglądało to w przypadku drogi S19?
- Jakie są inne przykłady niewykorzystanych efektywnie stanowisk archeologicznych? Z czego to wynikało?
- Dlaczego realizacja inwestycji budowlanej jest ważniejsza niż inwestycja w stanowisko archeologiczne?

2. **(Wniosek)** Badania archeologiczne służą wąskiej grupie beneficjentów.

Jak rozwinąć ten argument?

- Jakie grupy społeczne korzystają na badaniach? Które najbardziej?
- Jak można byłoby inaczej wykorzystać te same środki wydane na stanowisko i badania archeologiczne? Jakie inne cele lub inwestycje są istotne?
- Które potrzeby mieszkańców są istotniejsze?
- Kto powinien korzystać z inwestycji finansowanej ze środków publicznych, żeby była to uzasadniona inwestycja?

ARCHEOLOGIA POWINNA BYĆ NIEODŁĄCZNYM ELEMENTEM KAŻDEJ LEKCJI HISTORII

Pytania przygotowujące:

- Jaką część lekcji historii stanowi obecnie archeologia?
- Jeżeli archeologia byłaby nieodłączną częścią każdej lekcji historii, to jakby wyglądały 3 przykłady takich lekcji z różnych epok historycznych?
- Na jakich lekcjach historii najciężej byłoby zrealizować ten postulat?
- Lekcje mają ograniczony czas. Co należałoby usunąć z lekcji historii, żeby zostało miejsce na archeologię? Dlaczego akurat to? Z czego to wynika?
- Jakie są rodzaje źródeł historycznych?
- Jakie są różnice w poznawaniu historii przez źródła pisane i źródła archeologiczne?
- W jaki sposób elementy archeologiczne wpłynęłyby na efekty nauczania?

Fot. 2. Rekonstruktorzy historyczni ze Stowarzyszenia Chorągiew Rycerstwa Ziemi Lubelskiej, fot. MNwL

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY PROPOZYCJA

1. (Wniosek) Archeologia ciekawiej przekazuje historię.

(Uzasadnienie) Po pierwsze obiekty archeologiczne przełamują rutynę lekcji historii opartej o tekst, mapy, obrazy. Po drugie autentyczne obiekty archeologiczne mające setki lat można zobaczyć, co sprawia, że łatwiej wyobrazić sobie wydarzenia z odległej przeszłości. Po trzecie obiekty archeologiczne dotyczą tego, o czym się rzadko mówi na lekcji np.: o życiu codziennym.

(Przykład, historia, analogia) Czytanie o Bitwie nad Bugiem nigdy nie będzie tak wciągające, jak zobaczenie przykładu oręża z tamtego czasu czy użycia go przez wojów w rekonstrukcji historycznej lub w filmie.

2. (Wniosek) Obiekty archeologiczne uwiarygadniają przekazy ustne czy pisemne.

Jak rozwinąć ten argument? Poszukaj odpowiedzi na pytania:

- Na ile dokładne są przekazy ustne i pisemne? Jakie są ograniczenia związane z poznawaniem historii przez źródła pisane? Jakie znasz przykłady nie w pełni wiarygodnych lub sprzecznych przekazów pisemnych lub ustnych?
- Jak porównać wiarygodność obiektu archeologicznego i przekazu ustnego czy pisemnego? Co rozstrzyga o większej wiarygodności jednego z nich?
- Dlaczego to ważne, żeby poznawana historia była wiarygodna i prawdziwa?
- Do czego można porównać obiekty archeologiczne podważające przekazy pisemne lub ustne?
- Jak to się ma do historii zamku Mikołaja Zyndrama? Jakie inne podobne przykłady znasz?

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY OPOZYCJA

1. (Wniosek) Odkrycia archeologiczne mogą wprowadzać w błąd.

(Uzasadnienie) Po pierwsze dlatego, że dane pozyskiwane z wykopalisk nie są do końca precyzyjne. Po drugie, dlatego że interpretacja odkryć była w przeszłości wykorzystywana do celów politycznych lub propagandowych. Po trzecie, niektóre odkrycia były po prostu fałszywe.

(Przykład, historia, analogia) Przykładem wprowadzenia w błąd były badania Gotfryda Ossowskiego, który płacił robotnikom za każde znalezisko w Mnikowie. Według relacji jednego z nich było to powodem fałszowania przez robotników części znalezisk archeologicznych.

Jak ulepszyć ten argument?

- Z czego wynika nieprecyzyjność odkryć archeologicznych? Czy wspólnie da się tego uniknąć?
- Jakiego rzędu są to błędy? Czy są one bardzo istotne?
- Jakie są szkody wynikające z błędnych interpretacji odkryć archeologicznych?
- Jakie są inne przykłady wspierające ten argument? Czy odkrycia dotyczące Biskupina czy Ziemi Odzyskanych były wykorzystywane w celach propagandowych? Jak należy to ocenić?

2. (Wniosek) Archeologia na każdej lekcji historii to strata czasu.

Jak rozwinąć ten argument?

- Jak zazwyczaj obiekty archeologiczne są przedstawiane na lekcji historii? Czy jest to interesujące, wciągające i łatwe do wyobrażenia?
- Jaki wpływ na efekty nauczania ma pokazanie zdjęcia ze zniszczoną średniowieczną tarczą?
- Gdzie obiekty archeologiczne lepiej oddziałują niż na lekcji w szkole?
- Jakie ważne elementy lekcji historii można stracić, uwzględniając archeologię jako obowiązkowy punkt każdego spotkania?

DIGITALIZACJA ZABYTKÓW POWODUJE WIĘCEJ DOBREGO NIŻ ZŁEGO

Pytania przygotowujące:

- Jak wygląda digitalizacja eksponatów? Co się najczęściej digitalizuje? Co się dzieje z eksponatami oryginalnymi i ich cyfrowymi kopiami?
- Jak digitalizacja wpływa na dostępność eksponatu na wystawach? Jak digitalizacja wpływa na liczbę osób, które mogą zapoznać się z eksponatem?
- Jak digitalizacja wpływa na interakcję z eksponatem? Czy działa to pozytywnie czy negatywnie na doświadczenie oglądającego? Jak to się ma do celów muzeów lub innych instytucji kultury?
- Które grupy obywateli korzystają na digitalizacji, a które grupy na tym tracą?

Fot. 3. Kopia skarbu z Dratowa prezentowana w Muzeum Narodowym w Lublinie, fot. MNwL

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY PROPOZYCJA

1. **(Wniosek)** Digitalizacja przynosi korzyści naukowe.
(Uzasadnienie) Po pierwsze skany i kopie 3D zabezpieczają dane o zabytku i jego wizerunek przed skutkami uszkodzeń, upływu czasu czy zaginięcia. Po drugie umożliwiają tworzenie baz danych dla badań naukowych. Po trzecie pozwalają na łatwiejszy dostęp do nich dla studentów i badaczy bez konieczności podróżowania.
(Przykład, historia, analogia) Przykładem może być Cyfrowe Muzeum Narodowe w Warszawie.
- Jak ulepszyć ten argument?**
- Jakie istnieją zagrożenia dla zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego znajdujących się w muzeach?
 - Jakie bariery napotykać studenci i badacze w dostępie do zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego?
 - Dlaczego korzyści naukowe w tym przypadku są istotne? Jak przekładają się na dobro wspólne lub wpływają na życie przeciętnego człowieka?
2. **(Wniosek)** Digitalizacja pomaga popularyzować historię.

Jak rozwinąć ten argument?

- Jak wiele osób korzysta z cyfrowych zasobów muzeów i instytucji kultury?
- Jakie osoby korzystają z tych zasobów, bo inaczej nie miałyby kontaktu z obiektami historycznymi i kulturowymi? Kto najbardziej korzysta na digitalizacji?
- Czy istnieją zabytki nieudostępniowane na wystawach, ale dostępne w cyfrowych zasobach? Znasz jakieś przykłady? Dlaczego są one interesujące dla wirtualnych zwiedzających?
- Dlaczego cyfrowe zasoby mogą być atrakcyjne dla gości wirtualnych muzeów? Z czego to wynika?

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY OPOZYCJA

1. **(Wniosek)** Digitalizacja to wielka inwestycja, która niewiele daje.
(Uzasadnienie) Po pierwsze, digitalizacja wymaga czasu, pieniędzy i specjalistycznej wiedzy oraz technologii. Po drugie, wymaga przechowywania ogromnych ilości danych przez nieokreślony czas. Po trzecie, bardzo mało osób rzeczywiście ogląda te wirtualne zasoby.
(Przykład, historia, analogia) Większość uczniów nie korzysta ze strony internetowej Muzeum Narodowego w Warszawie, ale większość była w tym muzeum fizycznie.
- Jak ulepszyć ten argument?**
- Co jest potrzebne do przeprowadzenia digitalizacji? Jakie zasoby, czas czy technologie? Jak kosztowny jest proces digitalizacji?
 - W jaki sposób mierzy się liczbę wirtualnych odwiedzających?
 - Jakie są statystyki odwiedzin znanych Ci muzeów i ich wirtualnych zasobów?
 - Z czego wynika taka frekwencja wirtualnych wystaw? Jakie czynniki na to wpływają? Opisz ciąg przyczynowo-skutkowy.
2. **(Wniosek)** Wirtualne zasoby zniechęcają do poznawania historii i kultury.

Jak rozwinąć ten argument?

- Czym różni się zwiedzanie na wirtualnej wystawie od wizyty w muzeum? Jak to doświadczenie wpływa na zapamiętywanie, zainteresowanie i satysfakcję z wizyty?

- Co po stronie użytkownika może wpływać na negatywny odbiór cyfrowych zasobów?
- Dlaczego negatywne doświadczenie z wirtualnymi zasobami wpływa na brak decyzji o wizycie w realnym muzeum? Jak wygląda ten ciąg przyczynowo-skutkowy?

OBIEKTY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWINNY BYĆ PREZENTOWANE TAM SKĄD POCHODZĄ

Pytania przygotowujące:

- Jakie obiekty dziedzictwa kulturowego są prezentowane tam, skąd pochodzą? Znajdź 3 przykłady.
- Jakie obiekty dziedzictwa kulturowego są prezentowane w innym miejscu niż miejsce pochodzenia? Znajdź 3 przykłady.
- Jakie są możliwe powody zmiany miejsc przechowywania i prezentowania zabytków? Z czego to wynika?
- Jakie konflikty interesów zachodzą w takich sytuacjach?
- Jak zmiana miejsca prezentowania obiektu wpływa na:
 - liczbę oglądających;
 - rodzaj oglądających;
 - sam obiekt dziedzictwa kulturowego?

Fot. 4. Sarkofag na wystawie Magia Starożytnego Egiptu w Muzeum Narodowym w Lublinie, fot. MNwL

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY PROPOZYCJA

1. **(Wniosek)** Obiekty lokalnego dziedzictwa są ważną częścią tożsamości mieszkańców.

(Uzasadnienie) Po pierwsze dotyczą bezpośrednio ich historii lub historii tych terenów. Po drugie wiele tradycji i wydarzeń wciąż nawiązuje do dawnych praktyk. Po trzecie mieszkańcy czują związek emocjonalny z tymi obiektami.

(Przykład, historia, analogia) Przykładem są spotkania garncarskie w Łążku Ordynackim, gdzie tradycje garncarskie sięgają XIX wieku.

Jak ulepszyć ten argument?

- W jaki sposób obiekty dziedzictwa kulturowego budują tożsamość lokalną? Jak zachodzi ten proces? Wyłóżmy ciąg przyczynowo-skutkowy.
 - Czy znasz społeczności, które nie mogą wybaczyć braku obecności swego dziedzictwa kulturowego w ich miejscu pochodzenia?
 - Dlaczego lokalna tożsamość jest ważniejsza niż zapewnienie wiedzy i doświadczenia jak największej grupie oglądających?
2. **(Wniosek)** Niektóre obiekty były niesłusznie pozyskane.

Jak rozwinąć ten argument?

- Jakie znasz przykłady skradzionych lub w inny sposób niesłusznie pozyskanych obiektów dziedzictwa kulturowego?
- Dlaczego zaszczyty historyczne wciąż mają mieć znaczenie?
- Jaka jest historia prezentacji skarbu z Dratowa w Muzeum Narodowym w Lublinie? Jak ma się ona do obu stron w debacie?

PRZYKŁADOWE ARGUMENTY OPOZYCJA

1. **(Wniosek)** Obiekty są lepiej przedstawiane w innym miejscu niż miejsce ich pochodzenia.

(Uzasadnienie) Po pierwsze dlatego, że zazwyczaj można je pokazać znacznie szerszej publiczności. Po drugie dlatego, że standardy przechowywania obiektów oraz finansowanie dużych instytucji są zazwyczaj lepsze i wyższe niż w miejscu ich pochodzenia. Po trzecie pokazanie

obiekty wśród innych kultur i innego kontekstu pozwala lepiej zrozumieć wartość danego obiektu.

(Przykład, historia, analogia) Przykładem pozytywnego odbioru eksponatów z innego kręgu kulturowego była wystawa „Magia Starożytnego Egiptu” w Muzeum Narodowym w Lublinie.

Jak ulepszyć ten argument?

- Co wpływa na sposób prezentacji obiektu na wystawie? Jakie mogą być różnice w prezentacji eksponatu w miejscu jego pochodzenia i w zupełnie innym miejscu?
 - Które miejsca będą lepiej przygotowane do organizacji wystaw?
 - Gdzie prezentacja zabytków będzie bardziej wymowna?
 - Dlaczego „Magia Starożytnego Egiptu” to adekwatny przykład?
2. **(Wniosek) Miejsce ekspozycji ma mniejsze znaczenie niż kontekst i historia zabytku.**

Jak rozwinąć ten argument?

- W jakich sytuacjach miejsce znalezienia zabytków nie powinno determinować miejsca ich ekspozycji?
- Jak „Unia Lubelska” Jana Matejki byłaby odbierana w Krakowie lub w Warszawie, a jak jest w Lublinie? Z czego to wynika?
- Czy pokazywanie w Rzymie skarbu rzymskich denarów znalezionych w miejscowości Ruszczyzna (woj. lubelskie) miałyby jakikolwiek sens?

WHY DEBATE?

Debating opens up minds, opens up to other people, and opens up to other perspectives. In an education system focused on receiving and memorizing information, debates provide students with a unique opportunity to speak out, test knowledge in practice, and learn about other points of view. Due to the defined rules and formalized structure of the debate, the experience is organized, dynamic, and attractive for youth. The competition between arguments and counter-arguments makes the heart beat faster and makes emotions stay not only during the debate but also during hours and days after. The end of the debate is only the beginning of a passionate and exciting exploration of ideas that students have not thought about before.

From a student's perspective, debating is a rare opportunity to develop so many areas simultaneously: stress management, teamwork, critical thinking, public speaking, productive arguing, or source analysis.

This booklet is intended to guide the beginner as well as the experienced debater through the principles of debating, the process of searching up to the development of arguments. The content provided is not exhaustive and is not a limitation on independent and creative approaches to the proposed motions. Students should consider them as guidance and inspiration, not as the only right way.

The authors express hope to make debating simple, enjoyable, and passionate with these materials.

STRUCTURE AND RULES OF THE SCHOOLS DEBATE FORMAT

Debates at the tournament will be held in the official format of the World Schools Debating Championships, which have been held annually in different parts of the world for many years, bringing together representations from dozens of countries competing in the art of argumentation.

Who wins the debate?

The debate is won by the team that convinces the judge of its side of the given motion.

The judges evaluate the debate by comparing the two teams in terms of:

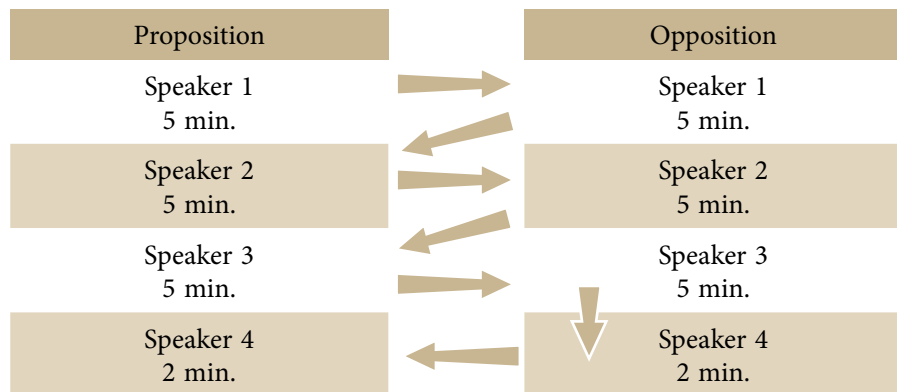
1. **Content (40%)**, or **what they say** in the debate and how they justify it;
2. **Style (40%)**, or **how they say it** in a debate, e.g.: how they modulate their voice to emphasize the most important content, how they choose

rhetorical devices, how they emphasize key messages with their body language);

- Strategy (20%), or, why they say that** at a given time, e.g.: do they focus on key or minor issues, do they attack the best arguments of the other side or irrelevant mistakes, how do they manage time and resolve clashes, are there any contradictions in the cases).

The above areas are the evaluation criteria taken into account by the judges, but the verdict is not issued by adding together the partial or individual evaluations. Ultimately, the verdict should be issued holistically, which means all criteria should serve one purpose: to convince a judge to your side of the debate.

SPEAKING ORDER AND SPEAKER ROLES

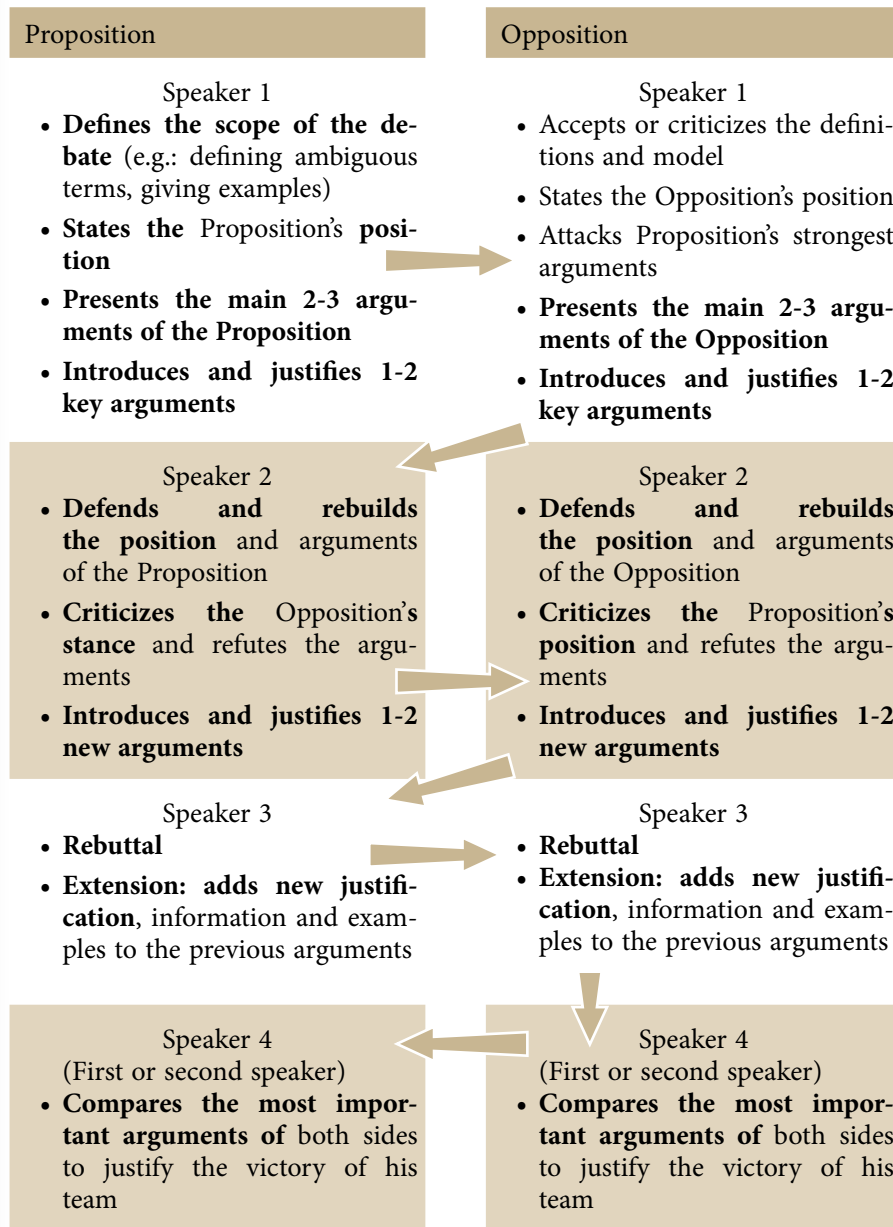
The opposing team can raise a hand to offer questions or information called Points of Information (POIs). The speaker can accept or reject the question. It is recommended to accept 1-2 questions once you finished your crucial case. No POIs are allowed in the protected time and/or in the reply speeches.

0-1 min.	1-4 min.	4-5 min.
Protected time (no POIs allowed)	Opponents can offer POIs	Protected time (no POIs allowed)

Time per question: max. 15 s.

ProTip: Before you offer a POI, write it down on paper. The shorter, the better. Avoid elaborate introductions, double negations or complicated language.

SPEAKER ROLES IN DETAILS

BEST PRACTICES IN ARGUMENTATION AND COUNTER-ARGUMENTATION

I. Prepare effectively for the debate.

Proper prep time is essential. In preparation:

- Start with an open discussion of the topic and creative brainstorming;
- Use the questions and inspiration from the booklet to look for and expand arguments;
- Use the other materials from the project to extend knowledge, learn examples, and feel more confident in the debate;
- Noting ideas is great, but exchanging ideas, discussing it and questioning together are even more useful;
- Use the assistance of other people (students, team members or teachers) who could listen to your arguments and play the role of devil's advocate.

You already have some strategy and argumentation prepared. You can strengthen them by answering questions:

1. **What is the alternative position defended by the other side?** Does it exclude our position? Is it based on facts?
2. **What is the best potential argument of the other side?** How do we respond to that argument? Does this response give us an advantage or only weaken the opposing argument?
3. **If both sides are somewhat right, how can we argue to prove that our points are more important?** Are our arguments about a larger group of citizens or a more important group of citizens? Is there any logical dependence between clashing claims?
4. Alternatively: If the judge found that one argument of the Proposition is true, but the other argument of the Opposition is also true, how are we going to justify that our argument is more important for the debate?
5. **Do and why do our arguments prevail** even under the most favorable interpretation of the opposing team's arguments?
6. **Do we, and how can we, use the logic and examples of the other side** to prove that, in fact, these arguments support our side?

II. Build arguments in a comparative manner.

The argument is as strong as it is hard to find meaningful answers to it. But from the top...

An argument is a conclusion and its justification that supports or refutes the motion.

You can create arguments in 3 steps:

1. Write out an initial idea for the argument supporting your side.

Each argument should include:

- **Conclusion** – one, clear, concrete, short single sentence;
- **Justification** – inferring why the conclusion is true and relevant to the debate;
- **Examples, stories, analogies** that illustrate the argument.

2. Check out the best responses to this argument.

You can:

- Ask other team members to try to counterargue on your own;
- Ask friends, family or a teacher how they would criticize the argument;
- Search for opposing viewpoints (counter-arguments) in the materials.

3. Improve the original argument to make it already responsive to expected attacks.

Example:

STEP 1

The Proposition argues, and we listen:

(Conclusion) *Archaeological sites support local patriotism because...*

(Rationale) *First, they raise awareness about our identity and origins. Second, they highlight the uniqueness of an area.*

(Example) *An example is the town of XYZ, which gathers hundreds of residents each year for an archaeological festival, reinforcing local patriotism.*

STEP 2

We realized that the Opposition might raise the point that *many people have no knowledge that there are archaeological sites in their area, and therefore it does not influence local patriotism.*

STEP 3

Now we will improve our argument by adding one more point in the justification that responds to the abovementioned allegations:

Third, even if not all residents have all the information about local archaeological sites in their little fingers, some of them will hear about them from time to time in the local media, at school, at local celebrations. This promotion of patriotism may be long-term, but it is an effective one. Some promotion is still better than none.

The argument is much stronger and more difficult to be refuted.

3. Beat their best argument fairly, accurately and to the point.

When deciding what you will refute and in what order, always choose the strongest arguments of the opposing team as the first to address. Don't waste your time with slips of the tongue, completely underdeveloped arguments (e.g.: not even justified by a single sentence) or arguments that are easiest to attack.

How to formulate rebuttal?

1. Say in one sentence what you are referring to.
2. Justify why you disagree with the conclusion.
3. Say what effect this will have on the debate.

Example:

1. The Proposition indicated that archaeological sites support local patriotism.
2. I disagree for two reasons:
 - a. First, few locals can name any archaeological site in their immediate area.
 - b. Second, archaeology deals with such ancient times that few people identify with such distant history anymore.
3. This means that the Proposition's argument is a wishful thinking argument. In practice, what they claim will never or almost never happen. This argument is not relevant to the debate.

Best practices:

1. Try to nail down the whole argument, not just the individual premises of it.
2. Don't just prove that the opposing argument is not perfect. If possible, prove the exact opposite.
3. Sometimes it's worth conceding one area to focus on another – the more important one.
4. Keep a separate sheet of paper to note claims and ideas for rebuttal.
5. Finally, you will get an advantage if you are able to explain what your rebuttal results in:
 - a. „It seems like their argument actually supports our side”.
 - b. „The argument refers to an insignificant minority of cases and should be dismissed”.
 - c. „Even in their best case scenario, the argument loses to ours”.

- d. „It seems like their arguments are mutually exclusive”.
- e. „An argument without justification is just an assertion and should be ignored”.

IT IS WORTH INVESTING IN LOCAL ARCHAEOLOGICAL SITES

Preparation questions:

- What local archaeological sites do you know?
- How often do significant discoveries occur on them? What were the discoveries?
- What should be defined as a Return on Investment in local archaeological sites investment? Is it financial, social, or perhaps scientific benefits are a value in itself? Why so?
- What are the costs of investing in an archaeological site? What other investments would most likely be created with this money? What would the sample villages look like if there had never been any investment in archaeological sites?
- What examples do you know of neighboring areas or localities where one place has invested in archaeological sites and the other has not? What are the differences?
- Which groups of residents benefit and which lose from investments in local archaeological sites? Which are more important? Why?
- What are the long-term versus short-term impacts of investing in local archaeological sites? Which are more important? Why?

Photo 1. Documentation of the pit during excavations in Nieszawa-Kolonia, photo by MNwL

SAMPLE ARGUMENTS PROPOSAL

1. **(Conclusion)** Archaeological discoveries bring economic benefits to the local community.

(Justification) First, discoveries are a good way to create a showcase for a region. Second, they attract tourists. Third, they mobilize discovery-related businesses or publicly funded activities.

(Example, story, analogy) A good example is the use of archaeological discoveries in Masłomęcz or Biskupin.

How to improve this argument? Look for answers to the questions:

- How does the promotion of archaeological discoveries from an area contribute to economic benefits? Describe this cause-and-effect sequence.
- What makes archaeological discoveries get noticed and attract investors, tourists or entrepreneurs? Describe this cause-and-effect sequence.
- How does Masłomęcz or Biskupin bring economic benefits? Describe this cause-and-effect sequence.

2. **(Conclusion)** Local archaeological research promotes local patriotism.

How to develop this argument? Look for answers to the questions:

- What is local patriotism? What are other examples of effective promotion of local patriotism? How do they relate to archaeological research and discovery? Is there any analogy?
- Is building patriotism a long-term or short-term process? How does this affect the ROI in archaeological sites?
- What examples do you know of places that have awakened local pride and patriotism through archaeological sites? What does it look like? What did it result from? Describe this cause-and-effect sequence.

SAMPLE ARGUMENTS OPPOSITION

1. **(Conclusion)** Archaeological sites harm economic development

(Justification) First, the sites cause construction investments to be halted or delayed. Second, they take away valuable public funds that could be used for innovation. Third, they require a great deal of cost and commitment, and the economic benefits are uncertain and distant in time.

(Example, history, analogy) An example is a series of problems in the implementation of the S19 road project in Poland.

How to improve this argument? Look for answers to the questions:

- What is the legal regulation for such cases?
 - How long does such an interruption usually last? What are the reasons for prolonged proceedings? What did it look like in the case of the S19 road?
 - What are the other examples of archaeological sites not being used effectively? What was the reason for this?
 - Why is the execution of a construction project more important than investing in an archaeological site?
2. **(Conclusion)** Archaeological research is for a narrow group of beneficiaries.

How do you develop this argument?

- Which social groups benefit from research? Which ones benefit the most?
- How could the same funds spent on the site and archaeological research be used differently? What other purposes or investments are a trade-off here?
- Which residents' needs are more important?
- Who should legitimately benefit from public investment?

ARCHAEOLOGY SHOULD BE AN INTEGRAL PART OF ALL HISTORY CLASSES

Preparation questions:

- How often archeology is discussed at the regular history lesson?
- How would such implementation look like? Give 3 examples of 3 lessons from different historical periods.
- Lessons have limited time. What should be removed from history lessons to make room for archaeology? Why exactly that?
- What are the types of historical sources?
- What are the differences in learning about history through written sources and archaeological sources?
- How would archaeological elements affect learning outcomes?

Photo 2. Historic reenactors from Association Chorągiew Rycerstwa Ziemi Lubelskiej, photo by MNwL

SAMPLE ARGUMENTS PROPOSAL

1. **(Conclusion)** Archaeology conveys history more interestingly.
(Rationale) First, archaeological objects break the routine of history lessons based on text, maps, and pictures. Secondly, authentic archaeological objects from hundreds of years ago can be seen, which makes it easier to imagine events from the distant past. Third, archaeological objects deal with what is rarely discussed in lessons, for example: quality of the everyday life.
(Example, history, analogy) Reading about the Battle of the Bug River will never be as engaging as seeing an example of a weapon from that time or the use of it by warriors in a historical reenactment or film.
 2. **(Conclusion)** Archaeological sites allow to confirm of oral or written messages.
- How to develop this argument?** Look for answers to the questions:
- How accurate are oral and written testimonies? What are the limitations of learning about history from written sources? What examples do you know of written or oral accounts that are not fully reliable or are contradictory?
 - How do you compare the reliability of an archaeological object and an oral or written transmission? What determines the greater reliability of one of them?

- Why is it important that the story being learned is credible and true?
- How does this relate to the story of Nicholas Zyndram's castle? What other similar examples do you know?

SAMPLE ARGUMENTS OPPOSITION

1. **(Conclusion)** Archaeological discoveries can be misleading.
(Rationale) First, because the data extracted from excavations is not entirely accurate. Second, the interpretation of discoveries has been used for political or propaganda purposes in the past. Third, some discoveries were simply false.
(Example, story, analogy) An example of misrepresentation was the research of Gotfryd Ossowski, who paid workers for each find in Mnikow. According to the account of one of them, this was the reason why workers falsified some of the archaeological finds.

How to improve this argument?

- What is the reason for the imprecision of archaeological discoveries? Can this be avoided in modern times?
 - What order are these errors? Are they very significant?
 - What are the harms of misinterpreting archaeological discoveries?
 - What other examples are there to support this argument? Were the discoveries about Biskupin or the Recovered Territories used for propaganda purposes? How should this be evaluated?
2. **(Conclusion)** Archaeology in every history lesson is a waste of time.

How do you develop this argument?

- How are archaeological objects usually presented in history lessons? Is it interesting, engaging, and easy to imagine?
- What effect does showing a photo with a destroyed medieval shield have on learning outcomes?
- Where do archaeological objects have a better impact than in a lesson at school?
- What important elements of a history lesson can be lost by including archaeology as a mandatory item in every meeting?

DIGITIZATION OF EXHIBITS CAUSES MORE GOOD THAN BAD

Preparation questions:

- What does digitizing exhibits look like? What is digitized most often? What happens to the original exhibits and their digital copies?
- How does digitization affect the accessibility of an exhibit at exhibitions? How does digitization affect the number of people who can view the exhibit?
- How does digitization affect the interaction with the exhibit? Does it work positively or negatively on the viewer's experience? How does this relate to the goals of museums or other cultural institutions?
- Which groups of citizens benefit from digitization, and which groups lose out?

Photo 3. A copy of the treasure from Dratów exhibited in National Museum in Lublin

SAMPLE ARGUMENTS PROPOSAL

1. **(Conclusion)** Digitization brings scientific benefits.
(Rationale) Firstly, scans and 3D copies protect data about the monument and its image from the effects of damage, the passage of time or loss. Second, they enable the creation of databases for scientific

research. Third, they allow easier access for students and researchers without the need to travel.

(Example, history, analogy) An example is the Digital National Museum in Warsaw.

How to improve this argument?

- What are the threats to monuments and heritage sites stored in museums?
 - What barriers do students and researchers face in accessing monuments and heritage sites?
 - Why are the scientific benefits in this case important? How do they translate into the common good or affect the lives of average people?
2. **(Conclusion)** Digitization helps popularize history.

How do you develop this argument?

- How many people use the digital resources of museums and cultural institutions?
- What kind of people use these resources, otherwise they would not be in contact with historical and cultural objects? Who benefits most from digitization?
- Are there monuments not available in exhibitions, but available in digital resources? Do you know any examples? Why are they of interest to virtual visitors?
- Why might digital resources be attractive to visitors to virtual museums? What is the reason for this?

SAMPLE ARGUMENTS OPPOSITION

1. **(Conclusion)** Digitization is a big investment that doesn't do much.
(Rationale) First, digitization requires time, money and specialized knowledge and technology. Second, it requires storing huge amounts of data for an indefinite period of time. Third, very few people actually view these virtual resources.
(Example, story, analogy) Most students do not use the website of the National Museum in Warsaw, but most have been to the museum physically

How to improve this argument?

- What is needed for digitization? What resources, time or technologies? How expensive is the digitization process?
 - How are the number of virtual visitors measured?
 - What are the statistics of visits to the museums you know and their virtual resources?
 - What is the reason for such a turnout of virtual exhibitions? What factors influence it? Describe the cause-and-effect sequence.
2. **(Conclusion)** Virtual resources discourage learning about history and culture.

How do you develop this argument?

- How is visiting a virtual exhibition different from visiting a museum? How does this experience affect recall, interest and satisfaction with the visit?
- What on the user's side can affect the negative perception of digital resources?
- Why does a negative experience with virtual resources influence the decision not to visit a real museum? What does this cause-and-effect sequence look like?

CULTURAL HERITAGE OBJECTS SHOULD BE DISPLAYED WHERE THEY COME FROM

Preparation questions:

- What heritage objects are presented where they come from? Find 3 examples.
- What heritage objects are presented in a place other than their place of origin? Find 3 examples.
- What are the possible reasons for changing the places of storage and display of monuments? What are the reasons for this?
- What conflicts of interest arise in such situations?
- How changing the location of the object presentation affects:
 - number of viewers;
 - type of viewers;
 - heritage site itself?

Photo 4. A sarcophagus at "The Magic of Ancient Egypt" exhibition in the National Museum in Lublin, photo by MNwL

SAMPLE ARGUMENTS PROPOSAL

1. **(Conclusion)** Local heritage sites are an important part of residents' identity.

(Justification) First, they relate directly to their history or the history of the area. Second, many traditions and events still relate to past practices. Third, residents feel an emotional connection to these objects.

(Example, history, analogy) An example is the pottery meetings in Łązek Ordynacki, where pottery traditions date back to the 19th century.

How to improve this argument?

- How do heritage sites build local identity? How does this process occur? Explain the cause-and-effect sequence.
 - Do you know of communities that cannot forgive the lack of presence of their cultural heritage in their place of origin?
 - Why is local identity more important than providing knowledge and experience to as many viewers as possible?
2. **(Conclusion)** Some objects were unjustly acquired.

How do you develop this argument?

- What examples do you know of cultural heritage objects stolen or otherwise wrongfully obtained?
- Why should the historical past still matter?
- What is the story behind the presentation of the Dartów treasure at the National Museum in Lublin? How does it relate to both sides of the debate?

SAMPLE ARGUMENTS OPPOSITION

1. **(Conclusion)** Objects are better represented in a non-original place.
(Justification) First, because they can usually be shown to a much wider audience. Second, the standards of object storage and funding for large institutions are usually better and higher than where they originated. Third, showing an object amidst other cultures and a different context allows us to better understand the value of an object.
(Example, history, analogy) An example of the positive reception of exhibits from another cultural background was „The Magic of Ancient Egypt” exhibition at the National Museum in Lublin.

How to improve this argument?

- What influences the way an object is presented in an exhibit? What might be the differences in the presentation of an exhibit at its place of origin and at a completely different location?
 - Which venue will be better equipped to host exhibitions?
 - Where will the presentation of monuments be more meaningful?
 - Why is „The Magic of Ancient Egypt” an adequate example?
2. **(Conclusion)** The place of display is less important than the context and history of the monument.

How do you develop this argument?

- In what situations should the place where monuments are found not determine where they are displayed?
- How would Jan Matejko’s „Union of Lublin” be received in Cracow or Warsaw, and how is it in Lublin? What is the reason for this?
- Would it make any sense to display in Rome the treasure of Roman denarii found in Ruszczyzna (Lublin Province)?

